

- Посилення санкцій та стримуючих факторів щодо корупції в поліції.

Також, оскільки низька заробітна плата може створювати негативні стимули, співробітники поліції повинні забезпечуватися високою, регулярною, надійною заробітною платою, мати розширене коло медичних, соціально-економічних пільг і гарантій. Однією з ключових складових стратегій запобігання корупції в поліції є відповідне навчання, що повинно супроводжувати весь період служби в поліції.

1. Блінова Г.О. Використання державних інформаційних ресурсів у сфері протидії корупції в Україні. Дискусійні питання застосування антикорупційного законодавства : матеріали Міжнар. наук.-практ. Конф (м. Дніпро, 15 листоп. 2019 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 288 с. С. 138-144. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4013/1/26.pdf>.

2. Джух Н. Корупційні ризики в діяльності державних службовців URL: https://minjust.gov.ua/m/str_34678.

3. Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців: прийнята Комітетом міністрів на 106 сесії 11 травня 2000 року. URL: http://www.dridu.dp.ua/cpk/Lib/7_Zapobigannya%20ta%20protydiya%20proyavam%20korup/Legislation/Legislature/Rekomend_poved_DS.pdf.

Мамчій Олексій Іванович,
завідувач відділення первинної
професійної підготовки, спеціалізації
та підвищення кваліфікації

Шевяков Максим Олександрович
старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО ОБМЕЖЕНЬ ДЛЯ КАНІДАТІВ НА СЛУЖБУ ДО ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ – УПОВНОВАЖЕНИХ СУБ'ЄКТІВ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Актуальною проблемою як для України, так і для більшості країн світу – залишається проблема корупції. Адже саме корупційні прояви, зокрема в органах державної влади, завдають істотної шкоди, уповільнюючи економічний розвиток суспільства і підриваючи основи державного устрою.

Так, Конституцією України встановлено, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава ві-

дповідіає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. [1]

Сучасний стан процесу реформування правоохоронних органів України свідчить про активну діяльність держави у протидії корупції, створенні передумов для розвитку демократичного суспільства, забезпечення на якісно новому рівні прав, свобод і законних інтересів громадян. Прикладом цього є прийнятий у 2014 році революційний Закон України «Про запобігання корупції», завдяки якому створений такий центральний орган виконавчої влади як Національне агентство з питань запобігання корупції, який реалізує державну антикорупційну політику держави. [2]

Крім того, цим Законом визначені спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції: органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.

Звичайно від ефективності роботи зазначених правоохоронних органів залежить своєчасність виявлення, запобігання та протидії вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією. Забезпечення прозорого й ефективного функціонування інституту державної служби, встановлення правових бар'єрів перед можливими зловживаннями державних службовців, створення умов для належного здійснення посадових повноважень, національним законодавством закріплені антикорупційні обмеження і заборони особливо під час добору на службу, у тому числі і до вищевказаних правоохоронних органів – спеціально уповноважених у сфері протидії корупції.

Так, наприклад, статтею 10 Закону України «Про запобігання корупції» працівникам Національного агентства з питань запобігання корупції встановлено статус державних службовців, що обумовлює порядок проходження служби в агентстві відповідно до вимог Закону України «Про державну службу», згідно положень якого на державну службу не може вступити особа, яка:

- 1) досягла шістдесятип'ятирічного віку;
- 2) в установленому законом порядку визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;
- 3) має судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;
- 4) відповідно до рішення суду позбавлена права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади;
- 5) піддавалася адміністративному стягненню за правопорушення, пов'язане з корупцією, - протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;
- 6) має громадянство іншої держави;
- 7) не пройшла спеціальну перевірку або не надала згоду на її проведення;
- 8) підпадає під заборону, встановлену Законом України «Про очищення

влади». [3]

До того ж, на державних службовців поширюються обмеження, передбачені Законом України «Про запобігання корупції» (обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища, обмеження щодо одержання подарунків, запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними, обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування, обмеження спільної роботи близьких осіб).

Обмеження стосовно працівників Національного бюро встановлені статтею 13 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України», згідно якої особа не може бути призначена на посаду в Національному бюро, якщо вона:

- 1) за рішенням суду визнана недієздатною або її дієздатність обмежена;
- 2) має судимість за вчинення кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи), або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, або притягалася судом до відповідальності за вчинення умисного кримінального правопорушення;
- 3) відповідно до вироку суду, що набрав законної сили, позбавлена права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати певні посади;
- 4) має громадянство іншої держави;
- 5) у разі призначення буде прямо підпорядкована особі, яка є її близькою особою відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»;
- 6) не пройшла спеціальну перевірку;
- 7) не пройшла перевірку і стосовно неї встановлено заборону відповідно до Закону України «Про очищення влади»;
- 8) не подала передбачену Законом України «Про запобігання корупції» декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, або якщо внаслідок перевірки цієї декларації підрозділом внутрішнього контролю Національного бюро виявлено відображення в декларації недостовірних відомостей щодо майна (активів), доходів, видатків та фінансових зобов'язань, розмір (вартість) яких перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня календарного року;
- 9) не подала заяву про відсутність заборгованості зі сплати аліментів на утримання дитини, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за шість місяців з дня пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання, або в неї виявлено таку заборгованість. [4]

Вимоги до кандидатів на посаду прокурора та обмеження встановлені статтею 27 Закону України «Про прокуратуру», згідно частини 6 якої не може бути призначена на посаду прокурора особа, яка:

1) визнана судом обмежено дієздатною або недієздатною;
2) має захворювання, що перешкоджає виконанню обов'язків прокурора;
3) має не зняту чи непогашену судимість або на яку накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією. [5]

Обмеження, пов'язані зі службою в поліції закріплені статтею 61 Закону України «Про Національну поліцію», згідно якої не може бути поліцейським:

1) особа, визнана недієздатною або обмежено дієздатною особою;
2) особа, засуджена за умисне вчинення тяжкого та особливо тяжкого злочину, у тому числі судимість якої погашена чи знята у визначеному законом порядку;

3) особа, яка має непогашену або не зняту судимість за вчинення кримінального правопорушення, крім реабілітованої;

4) особа, щодо якої було припинено кримінальне провадження з нереабілітуючих підстав;

5) особа, до якої були застосовані заходи адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією;

6) особа, яка відмовляється від процедури спеціальної перевірки під час прийняття на службу в поліції або від процедури оформлення допуску до державної таємниці, якщо для виконання нею службових обов'язків потрібен такий допуск;

7) особа, яка має захворювання, що перешкоджає проходженню служби в поліції. Перелік захворювань, що перешкоджають проходженню служби в поліції, затверджується Міністерством внутрішніх справ України спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

8) особа, яка втратила громадянство України та/або має громадянство (підданство) іноземної держави, або особа без громадянства;

9) особа, яка надала завідомо неправдиву інформацію під час прийняття на службу в поліції. [6]

Проаналізувавши норми Законів України «Про запобігання корупції», «Про державну службу», «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про прокуратуру» та «Про Національну поліцію» щодо вимог до кандидатів на службу до Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного антикорупційного бюро України, прокуратури України і Національної поліції та обмежень працівників вказаних спеціально уповноважених суб'єктів у сфері запобігання та протидії корупції можемо побачити спільність зазначених вимог та обмежень. У той же час необхідно зазначити, що найбільші суворі обмеження, зокрема у сфері протидії корупції, що перешкоджають службі, передбачені Законами України «Про Національну поліцію» та «Про прокуратуру», а саме застосування заходів адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією без терміну давнини. Тобто, особа притягнена до адміністративної відповідальності за такий вид порушення взагалі не може в майбутньому

претендувати на посаду прокурора або поліцейського. В той же час для кандидатів на службу до НАЗК таке обмеження діє для особи, яка піддавалася адміністративному стягненню за правопорушення, пов'язане з корупцією, протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили, а на службу до НАБУ – взагалі, у разі накладення адміністративного стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, лише протягом останнього року.

У зв'язку з вищевикладеним, вважаємо за доцільне застосувати уніфіковані антикорупційні обмеження служби перш за все у правоохоронних органах (уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції), адже такі органи функціонують в інтересах держави й суспільства, служба в цих інститутах влади є публічною, політично неупередженою, професійною діяльністю із практичного виконання визначених функцій з метою реалізації поставлених завдань з використанням наданих повноважень.

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Про запобігання корупції. Закон України від 14.10.2014 №1700-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

3. Про державну службу. Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

4. Про Національне антикорупційне бюро України. Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

5. Про прокуратуру. Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

6. Про Національну поліцію. Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

Мартинюк Наталія Миколаївна
здобувач кафедри
адміністративного та митного права
Університету митної справи та фінансів

**ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ
ПОСЛУГ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКАМ
У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ
НА НЕРУХОМЕ МАЙНО**

Одним із видів контролю під час надання публічних послуг щодо запобігання корупційним ризикам у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно є громадський контроль. Даний контроль здійснюється об'єднаннями громадян та самими громадянами. Він є важливою формою реалізації демократії і способом залучення населення до управління суспільст-